

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225 / 219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smsm.lt, <http://www.smsm.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos Seimo
Švietimo ir mokslo komitetui

2022- - Nr.
Į 2022-12-01 Nr. S-2022-5248

Kopija
Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų
susivienijimui

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija išnagrinėjo Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimo (toliau – LAMPSS) raštą, kuriame teikiamos pastabos ir pasiūlymai dėl Vyriausybės nutarimo „Dėl 2023–2024 metų valstybinių kolegijų tinklo stiprinimo veiksmų plano patvirtinimo“ projekto (toliau – Nutarimo projektas).

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, reaguodama į pateiktas pastabas, 2022 m. gruodžio 2 dieną organizavo susitikimą su LAMPSS atstovais pateiktoms pastaboms aptarti. 2022 m. gruodžio 13 d. dėl Nutarimo projektui pateiktų pastabų organizuotas susitikimas su Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos, Lietuvos pramoninkų konfederacijos, Lietuvos verslo konfederacijos, Lietuvos darbdavių konfederacijos, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos bei LAMPSS atstovais. 2022 m. gruodžio 14 d. Nutarimo projekto derinimo pažyma išsiųsta susipažinti suinteresuotoms institucijoms, prašant pateikti papildomas pastabas ir argumentus dėl Nutarimo projekto.

Atsižvelgiant į LAMPSS rašte išsakytą pastabą dėl 2023–2024 metų valstybinių kolegijų tinklo stiprinimo veiksmų plane (toliau – Planas) nustatyto rekomenduojamo studentų skaičiaus valstybinėje kolegijoje, šis skaičius Plane patikslintas ir nustatyta, jog įgyvendinant Planą siekiama, kad 2029 metais valstybinėse kolegijose studentų skaičius būtų ne mažesnis nei 1 200 studentų.

Atsižvelgiant į pastabą dėl Plane numatyto termino kolegijoms pateikti sprendimus dėl kolegijos stiprinimo reorganizuojant ir (arba) dalyvaujant reorganizavimo procese kartu su sprendimą pagrindžiančia informacija arba kolegijos stiprinimo planą, jei reorganizavimo procese nedalyvaujama, šis terminas pailgintas ir minėtus sprendimus valstybinės kolegijos turės pateikti iki 2022 m. balandžio 30 d.

Dėl pastabos, kad Plane pateikti analizės duomenys yra nekorektiški, nerodantys realios padėties, todėl tikėtina, kad sprendimai, priimti pagal tokią analizę, bus neadekvatūs ir sukels šiame sektoriuje pražūtingas pasekmes, bei pateiktos pastabos, kad analizė, grindžianti būtinuosius veiksmus, leisiančius pagerinti kolegijų sektoriaus studijų ir mokslo taikomosios veiklos kokybę ir įveiksminti sąsają su valstybės, visuomenės, verslo poreikiais, neatlikta, juos atitinkantys veiksmai

ir veiksniai nėra išskirti. Plane naudojami duomenys paimti iš oficialių informacijos šaltinių, naudojami Švietimo valdymo informacinės sistemos, Pedagogų registro, Studentų registro duomenys, taip pat Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos renkama informacija. Rengiant Planą remtasi Studijų kokybės vertinimo centro ekspertų 2022 m. atlikta Valstybinių kolegijų veiklos analize ir joje pateiktomis išvadomis bei rekomendacijomis. Plane pateikiami duomenys skirti bendrai situacijos analizei atspindėti, parodyti tam tikrų laikotarpių kolegijų rodiklių kaitos tendencijas bei dabartinę situaciją kolegijose. Kiekvienos valstybinės kolegijos veiklos perspektyva įvertinama atskirai atsižvelgiant į mokslo ir studijų sistemos vystymosi tendencijas bei Plano 6 punkte aprašytus Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimus. Valstybinių kolegijų veiklos perspektyva nagrinėjama pagal kriterijus, reguliuojamus teisės aktais – priimamų studentų pasirengimą studijoms, taikomosios mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) ir (arba) meno veiklos lygį, vykdomų studijų programų rentabilumą, taip pat pagal tai, kokia dalis dėstytojų turi mokslo (meno) daktaro laipsnį bei kolegijų dabartinių absolventų įsidarbinamumą pagal įgytą kvalifikaciją. Valstybinių kolegijų veiklos siekiniai 2029 metams nustatyti atsižvelgiant į mokslo ir studijų sistemos vystymosi tendencijas bei naujai priimtas Mokslo ir studijų įstatymo nuostatas ir 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, 3.4 uždavinio „Gerinti atitiktį tarp švietimo sistemoje įgyjamų ir darbo rinkoje bei prisitaikyti kintančioje aplinkoje reikalingų kompetencijų“ 3.4.6 poveikio rodiklį dėl absolventų įsidarbinimo. Patvirtinus Planą, atsižvelgiant į valstybinių kolegijų pateiktus siūlymus, bus rengiamos Plano įgyvendinimo priemonės.

Dėl investicijų į kolegijų MTEP. Plano 13.1 papunktyje pateikiama informacija apie iš valstybės biudžeto papildomai skiriamas lėšas skatinti kolegijų taikomosios veiklos rezultatus. Plano 13.2 papunktyje nurodyta 2,754 mln. Eur suma yra visų valstybinių kolegijų vidutiniškai per metus gaunama suma už MTEP ir (arba) meno veiklos bei kitos taikomosios veiklos užsakymus, taigi vienos valstybinės kolegijos vidutiniškai per metus gaunama lėšų suma už MTEP ir (arba) meno veiklos bei kitos taikomosios veiklos užsakymus sudaro vidutiniškai 0,33 mln. Eur. Pažymėtina, kad valstybės skiriamo kolegijų MTEP ir (arba) meno veiklos skatinimo apimtys iš esmės atitinka MTEP užsakymų apimtį: a) 2021 metais kolegijos gavo MTEP (meno) užsakymų už 0,75 mln. eurų, šiai veiklai skatinti buvo skirta 0,66 mln. eurų; b) atitinkamai užsakymų kitai užsakomai projektinei veiklai 2021 metais – 0,53 mln. eurų, skatinimui – 0,33 mln. eurų; c) kvalifikacijai tobulinti 2021 metais – 1,82 mln. eurų, skatinimui – 0,44 mln. eurų, už konsultacijas – 0,0625 mln. eurų, skatinimui – 0,0625 mln. eurų; už kitą šviečiamąją veiklą – 0,36 mln. eurų, skatinimui – 0,22 mln. eurų; d) mokslo darbams skatinti skirta 0,49 mln. eurų. Nuo 2024 metų pagal Mokslo ir studijų įstatymą griežtėja kolegijų veiklą, už kurias joms skiriamos MTEP skatinimo lėšos, sąrašas: mokslo darbai, lėšos už MTEP (meno) užsakymus, lėšos už dalyvavimą tarptautinėse MTEP (meno) programose, t. y. tik toms taikomosioms veikloms, už kurių skatinimą ir dabar skiriama didžioji dalis skatinimo lėšų. Nuo 2023 metų didėja kolegijų MTEP ir (arba) meno veiklai skatinti skiriamų MTEP lėšų dalis: 2023 metais skiriama ne mažiau kaip 10 procentų, 2024 metais – ne mažiau kaip 15 procentų, 2025 ir vėlesniais metais – ne mažiau kaip 20 procentų kolegijų bazinio finansavimo lėšų. 2023 m. MTEP ir (ar) meno veiklai skatinti kolegijoms skirta 6,8 mln. Eur (palyginti 2022 m. – 2,2 mln. Eur). Taip pat atkreipiame dėmesį, kad valstybės biudžeto lėšas, skiriamas MTEP, meno veiklai skatinti, kolegijos paskirsto įvairioms reikmėms, ne tik darbo užmokesčiui. 2022 m. bendra skatinimui skirta suma sudarė 2,2 mln. Eur, iš jų tik 0,24 mln. Eur skirta darbo užmokesčiui.

Dėl viešųjų paslaugų prieinamumo gerinimo. Plano IV skyriuje nustatytas valstybinių kolegijų tinklo stiprinimo principas – išsaugoti ir stiprinti aukštojo mokslo studijas šalies regionuose, siekiant atliepti regiono darbo rinkos poreikius, nebūtinai jas vykdant savarankišką juridinį statusą turinčiose institucijose. Įgyvendinant Planą siekiama užtikrinti, kad aukštojo mokslo

studijos, atsižvelgiant į regiono darbo rinkos poreikius, ir toliau būtų vykdomos atitinkame regione, įgyvendinant veiksmus, kurie pagerintų vykdomų studijų kokybę, užtikrintų, kad studijos būtų grindžiamos taikomuoju mokslu ir praktine veikla, vengiant tų pačių studijų kryptų koleginių studijų programų dubliavimo regione, racionaliai naudojant studijoms ir taikomiesiems moksliniams tyrimams reikalingus žmogiškuosius išteklius (užtikrinant galimybes didesnei dėstytojų daliai dirbti visu etatu ir gauti orų darbo užmokestį), infrastruktūrą, skiriamą valstybės finansavimą, taip atliepiant regiono, sektoriaus taikomųjų mokslinių tyrimų ir aukštos kvalifikacijos specialistų rengimo poreikius ir galimybes.

Dėl plane pateikiamų kolegijų dėstytojų, dirbančių universitetuose ar mokslinių tyrimų institutuose, skaičiaus. Plano 11.3 papunktyje pateikiami tiek valstybinėse, tiek nevalstybinėse kolegijose dirbantys universitetų ar mokslinių tyrimų institutų dėstytojai, o Plano 2 priedo lentelėje pateikiami tik valstybinėse kolegijose dirbančių kitų aukštųjų mokyklų dėstytojų skaičiai, tai sudaro 14,37 proc. nuo vidutiniškai kolegijoje dirbančių dėstytojų skaičiaus.

Dėl pastabos, kad Planas orientuojasi ne į lėšų didinimą, o į ilgalaikį taupymą, dar labiau sumažinant jau dabar sąlyginai sumenkusį finansavimą kolegijoms, tai nebeatitinka šių dienų ekonominių realių ir žymiai atsilieka nuo pastarąjį dešimtmetį veikiančios infliacijos. Atkreipiamė dėmesį, kad valstybės biudžeto asignavimai švietimo sričiai nuosekliai auga – studijoms ir mokslui kitamet numatytas net 26 proc. didesnis finansavimas. Tai leis toliau tobulinti studijų kokybę, paskatinti mokslo ir studijų institucijas atlikti aukštesnio lygio mokslinius tyrimus. Kitamet didėja valstybės finansavimas valstybinėms kolegijoms. 2023 m. joms bus skirta 68,3 mln. eurų – tai 13,5 mln. eurų daugiau nei 2022 m. Nuo 2023 m. sausio mėn. dėstytojų, mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų bei neakademinių darbuotojų vidutiniam darbo užmokesčiui didinti valstybinėms kolegijoms skiriama 4,2 mln. eurų. Nuo 2023 m. nuosekliai didės lėšos skiriamos kolegijų MTEP ir (arba) meno veiklai skatinti (2023 m. 6,8 mln. eurų). Pažymėtina, kad nuo 2024 m. atsiranda aukštųjų mokyklų skatinamasis finansavimas už studijų veiklos pasiekimus. Pagal nuo 2024 m. įsigaliosiantį Mokslo ir studijų įstatymo 76² straipsnį pagal studijų veiklos pasiekimų vertinimo suminius įverčius visoms mokslo ir studijų institucijoms 2024 metais skiriama 5 procentai, 2025 metais – 10 procentų, 2026 ir vėlesniais metais – 20 procentų valstybės biudžeto lėšų, apskaičiuotų nuo praėjusių metų valstybės biudžete patvirtintų asignavimų, skirtų studijų baziniam finansavimui.

Dėl pastabos, kad pertvarka numato dėstytojų, mokslo darbuotojų ir administracijos darbuotojų skaičiaus sumažėjimą ir Plane nėra numatyto finansavimo atleistų specialistų įdarbinimui ir perkvalifikavimui. Plano tikslas – įvertinti valstybinių kolegijų veiklos perspektyvas pagal veiklos rodiklius ir įvardyti prielaidas valstybinių kolegijų tinklo pertvarkai. Nutarimo projekte valstybinėms kolegijoms pavedama dalyvauti įgyvendinant Planą ir siekiant, kad kolegijos pačios įsivertintų savo galimybes pasiekti Plane nurodytus siekinius, bei atsižvelgiant į regiono poreikius inicijuotų pertvarkos procesus. Gavus siūlymus bus tvirtinamos Plano įgyvendinimo priemonės. Kaip paminėta anksčiau, nuo 2023 m. sausio mėn. didinamos skiriamos lėšos dėstytojų, mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų bei neakademinių darbuotojų vidutiniam darbo užmokesčiui, taip pat nuosekliai didės lėšos skiriamos kolegijų MTEP veiklai skatinti. Šios investicijos sudarys sąlygas dėstytojams daugiau dėmesio skirti MTEP veiklai ir didinti savo mokslinės veiklos apimtį. Siekiama sukurti sąlygas, kad kolegijose susidarytų tam tikrų studijų sričių akademiniai branduoliai, tiek studijoms, tiek taikomiesiems moksliniams tyrimams vykdyti, tam sutelkiant finansavimą, tai sudarys prielaidas daugiau dėmesio skirti personalo karjerai. Numatomas Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ finansavimas bus skiriamas kolegijų veiklos pertvarkai, kuris apims: esamų studijų programų konsolidavimą, pagrindinių administracinių bei mokslo ir studijų paramos funkcijų ir procesų integravimą ir optimizavimą, naudojamos infrastruktūros optimizavimą.

Dėl Mokslo ir studijų įstatymo 38 straipsnio įgyvendinimo. Nuo 2023 sausio 1 d. įsigalioja nauja Mokslo ir studijų įstatymo 38 straipsnio redakcija, kurioje, siekiant teisinio aiškumo, išsamiau reglamentuotas valstybinių aukštųjų mokyklų reorganizavimas. Įgyvendinant Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimą Vyriausybei 2022-11-28 pateiktas Valstybinių aukštųjų mokyklų reorganizavimo tvarkos aprašo projektas (Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ (TAIS Nr. 22-13399 (2)), kuriame reglamentuotos aukštųjų mokyklų reorganizavimo procedūros, dokumentų rengimo, nagrinėjimo, sprendimų priėmimo tvarka. Plano tikslas – įvertinti valstybinių kolegijų veiklos perspektyvas pagal veiklos rodiklius ir įvardyti prielaidas valstybinių kolegijų tinklo pertvarkai, Planu neinicijuojamos konkrečių aukštųjų mokyklų reorganizavimo procedūros. Pažymėtina, kad Teisingumo ministerija nepateikė pastabų dėl plano neatitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai ar Mokslo ir studijų įstatymo nuostatoms.

Švietimo, mokslo ir sporto ministrė

Jurgita Šiugždinienė